

Protokół

10. posiedzenia, V. sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego z dnia 14. Grudnia 1887.

Początek o godzinie 11 minut 35.

Przewodniczący: Marszałek krajowy J. E. hr. Jan Tarnowski.

Sekretarze: pp. Stanisław hr. Badeni, Adam Jędrzejowicz, ks. Siczyński, Władysław ks. Sapieha.

Obechnych posłów 124.

Ze strony c. k. Rządu: c. k. Namiestnik J. E. Filip Zaleski.

Marszałek konstatuje dostateczną ilość posłów i zagaja posiedzenie.

Protokół z dziewiątego posiedzenia uznaje Marszałek za przyjęty, gdyż żadnych przeciw niemu nie wniesiono zarzutów.

J. E. Marszałek uwiadamia Izbę o udzieleniu p. Ohrymowiczowi urlopu na dzień jeden, zaś p. Struszkiewiczowi na dni trzy.

J. E. Marszałek przy powstaniu Izby oddaje cześć pamięci zmarłego posła ś. p. Henryka Janki, a Izba na zapytanie Marszałka zgadza się, by wyrazy te czci i uznania zasług zmarłego zapisano do protokołu dzisiejszego posiedzenia.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta spis petycyj wniesionych po dzień 14. Grudnia b. r. od Nr. 524 do Nr. 638 włącznie, które przydzielono następującym komisjom:

Komisji asekuracyjnej: L. 524.

Komisji administracyjnej: L. 525, 533, 537, 578, 581, 583, 585, 621, 625.

Komisji szkolnej: L. 526, 535, 536, 541, 543, 565, 566, 567, 568, 574, 594, 596, 597, 599, 600 do 608 włącznie, 626 i 637.

Komisji gospodarstwa krajowego: L. 527, 528, 529, 564, 569, 570, 584, 586, 588, 636.

Komisji prawniczej: L. 530, 531, 587, 618.

Komisji budżetowej: L. 532, 540, 542, 544, 546, 547, 548, 550 do 559 włącznie, 573, 575, 593, 595, 598, 609, 610, 611, 616, 617, 620, 629 do 635 włącznie, 638.

Komisji drogowej: L. 534, 549, 576.

Przy odczytaniu petycyi Nr. 576 przemawia p. Żuk Skarszewski, daje pewne wyjaśnienia i popiera takową.

Następnie przekazuje Izba komisji drogowej jeszcze petycje do L. 580, 589 do 592 włącznie, 624 i 628.

Komisji gminnej: L. 538, 560, 563, 579, 582.

Komisji petycyjnej: L. 539, 572, 619, 622.

Komisji przemysłowej: L. 545, 571, 577, 612, 613, 614, 615.

Komisji podatkowej: L. 561, 562, 623.

Wydziałowi krajowemu zaś przekazano petycję do L. 627.

Na wniosek p. Męcińskiego uchwała Izba przeniesienie petycji l. sejm. 467 pet. 375 z komisji drogowej do komisji petycyjnej.

Przystąpiono do porządku dziennego, którego pierwszym punktem jest.

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego o petycji mieszkańców kolonii niemieckiej w Boryni o wyłączenie ze związku rustykalnej gminy Borynia i utworzenie z tej kolonii niemieckiej gminy samoistnej.

Sprawozdawca poseł Smolka wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji administracyjnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego złożonego dodatkowo do sprawozdania o popieraniu kultury krajowej na polu budowy wodnych.

Sprawozdawca poseł Wereszczyński wnosi odesłanie tego przedmiotu do komisji gospodarstwa krajowego.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o udzielenie c. k. Skarbowi wojskowemu prawa do pobierania opłaty mytniczej od mostu na rzece Wiśle.

Sprawozdawca poseł Władysław Badeni czyta sprawozdanie powyższe z następującym projektem uchwały:

U c h w a ł a

o udzieleniu c. k. Skarkowi wojskowemu prawa do pobierania myta od mostu na rzece Wiśle pod Krakowem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim, rozporządzam jak następuje:

Art. I.

C. k. Skarbowi wojskowemu nadaje się na lat pięć od wejścia w wykonanie tej uchwały prawo do pobierania myta od mostu na rzece Wiśle pod Krakowem, pod warunkiem utrzymywania przedmiotu omyconego w dobrym stanie własnym kosztem.

Art. II.

Przy poborze myta obowiązywać ma następująca taryfa:

- a) od każdej sztuki bydła pociągowego w zaprzęgu 6 (sześć) ct.
- b) od każdej sztuki bydła pociągowego nie w zaprzęgu, od bydła pędzonego ciężkiego i koni wierzchowych 3 (trzy) ct.
- c) od każdej sztuki bydła pędzonego drobnego $1\frac{1}{2}$ (półtora) ct.

Konie, woły, krowy, muły, osły należą do bydła ciężkiego, zaś cielęta, źrebięta, owce, kozy i świnie do drobnego.

Od bydła niesionego lub wiezionego wozem nie opłaca się żadnej należitości.

Zwierzęta, które ssą i przy matkach idą, są wolne od wszelkiej opłaty mytniczej.

Art. III.

Przy poborze myta mają być zachowane ogólne przepisy o uwolnieniu od opłaty mytniczej lub o znizeniu tejże opłaty.

W rozprawie ogólnej nikt głosu nie żąda, a Izba przystępuje do rozprawy szczegółowej.

Sprawozdawca wnosi przyjęcie „en bloc“ całego projektu uchwały.

Izba w głosowaniu przyjmuje „en bloc“ cały projekt uchwały.

Uchwaliwszy następnie na wniosek sprawozdawcy przystąpić do trzeciego czytania bez czytania, uchwała Izba cały projekt uchwały w trzeciem czytaniu.

Z porządku dziennego następuje:

Pierwsze czytanie wniosku posła Żuka Skarszewskiego w przedmiocie zmian w ustawie o ulgach podatkowych spowodowanych klęskami elementarnymi.

P. Żuk Skarszewski uzasadnia swój wniosek.

W czasie przemawiania wnioskodawcy przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Pod względem formalnym wnosi p. Żuk Skarszewski odesłanie tego wniosku do komisji podatkowej z poleceniem, iżby komisja ta sprawozdanie swoje w tym przedmiocie wniosła jeszcze w ciągu bieżącej sesji sejmowej.

W głosowaniu Izba uchwała odesłanie wniosku p. Żuka Skarszewskiego do komisji podatkowej, bez rozprawy.

Następuje :

Pierwsze czytanie wniosku posła Bobczyńskiego w przedmiocie wezwania c. k. Rządu, by się postarał o przeprowadzenie postanowień, aby żadna pretensja wynikająca z drobnej sprzedaży gorących napojów w gminach wiejskich, nie mogła być dochodzoną sądownie.

P. Bobczyński uzasadnia swój wniosek, zaś pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji gospodarstwa krajowego.

P. Łubieński wnosi odesłanie wniosku p. Bobczyńskiego do komisji prawniczej.

J. E. Marszałek odbiera przewodnictwo na powrót.

Przemawia p. Bobczyński powtórnie, i wnosi wybór i odesłanie swego wniosku do komisji specjalnej, gdyby wniosek odesłania do komisji gospodarstwa krajowego się nie utrzymał.

Przemawia p. Hausner i przyłącza się do wniosku pana Łubieńskiego.

J. E. Marszałek poddaje pod głosowanie wniosek p. Łubieńskiego.

Izba w głosowaniu uchwała ten wniosek, uchylając tem samem oba powyżej postawione wnioski p. Bobczyńskiego.

Następuje z kolei:

Pierwsze czytanie wniosku posłów Madeyskiego, Stanisława Badeniego, Bobrzyńskiego i towarzyszy w sprawie reformy naczelnej władzy szkolnej krajowej.

P. Madeyski uzasadnia swój wniosek, zaś pod względem formalnym wnosi odesłanie takowego do komisji szkolnej.

Izba uchwała ten wniosek bez rozprawy.

Następuje:

Trzecie czytanie ustawy zmieniającej niektóre postanowienia ustawy o obszarach dworskich z 12. Sierpnia 1866, oraz stanowiącej o rozkładzie wydatków i ciężarów publicznych obszaru dworskiego na posiadłości w obrębie obszaru tegoż położone.

Na wniosek sprawozdawcy p. Pilata, Izba zgadza się na odczytanie tylko tych paragrafów projektu ustawy, które uległy zmianie w drugim czytaniu, mianowicie §§. 1. i 9. i uchwała następnie cały projekt ustawy w trzecim czytaniu w brzmieniu następującem:

U s t a w a

z dnia . . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zmieniająca niektóre postanowienia ustawy o obszarach dworskich z 12. Sierpnia 1866. oraz stanowiąca o rozkładzie wydatków i ciężarów publicznych obszaru dworskiego na posiadłości w obrębie obszaru tegoż położone.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam co następuje:

Art. I.

Postanowienia §§. 1, 2, 3, 4, 8, 9, 11, 14 i 15 ustawy o obszarach dworskich z dnia 12. Sierpnia 1866 Nr. 20 Dz. u. kr. zostają uchylone w dotychczasowej osnowie, a w ich miejsce wstępują następujące postanowienia:

§. 1.

Obszary dworskie.

Posiadłości ziemskie, niegdyś dominikalne obecnie do związku gminnego nie należące, które już przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 1. Listopada 1868 Nr. 25. dz. u. kr. t. j. przed dniem 8. Grudnia 1868 istniały jako odrębne posiadłości tabularne, pozostaną i nadal wyłączone ze związku gminnego. Z posiadłości, które na gruntach niegdyś dominikalnych powstały po wejściu w życie rzeczonyj ustawy, pozostaną i nadal wyłączone ze związku gminnego te posiadłości, od których roczna należność w rządowych podatkach realnych, t. j. gruntowym i domowym wynosi co najmniej 25 zł. w. a.

Przy obliczeniu powyższej kwoty dwadzieścia pięć zł. podatków realnych, posiadłości niegdyś dominikalne jednego i tego samego posiadacza, w obrębie jednej miejscowości położone, uważane będą za jedną całość.

Posiadłości wyłączone ze związku gminnego, a położone w obrębie jednej i tej samej miejscowości stanowią jeden obszar dworski.

Wszystkie inne posiadłości na gruntach niegdyś dominikalnych, tak istniejące obecnie jak i te, które w przyszłości powstaną, wcielone będą do związku gminy miejscowej.

Posiadłości niegdyś dominikalne położone w obrębie miasta w każdym razie należą do związku gminy tego miasta.

§. 2.

Wcielenie do gminy.

Posiadłość do związku gminnego w myśl §. 1. nie należąca, może na żądanie posiadacza za zgodą gminy po wysłuchaniu zdania reszty posiadaczy posiadłości wchodzących w skład obszaru dworskiego zostać do

związku gminy wcieloną, jeżeli przeciw takiemu żądaniu ani polityczna władza krajowa, ani Wydział krajowy nic nie zarzuci.

§. 3.

Umowa z gminą.

Posiadacz obszaru dworskiego lub części jego, żądający wcielenia, może zawrzeć z gminą umowę względem wymiaru ciężarów i sposobu uiszczania powinności mających ze związku gminnego przypaść na jego posiadłość.

Do ważności takiej umowy potrzebnem jest zatwierdzenie politycznej władzy krajowej w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

§. 4.

Wcielenie do związku gminy w §§. 1. i 2. niniejszej ustawy przewidziane zarządzi polityczna władza krajowa w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

O powstawaniu nowych posiadłości, które w myśl §. 1. wcielone być mają do gminy, zawiadamiać będzie c. k. Urząd podatkowy polityczną władzę krajową za pośrednictwem politycznej władzy powiatowej.

Po dokonaniu wcielenia do gminy nabywają posiadacze wcielonych posiadłości prawa i obowiązki członków gminy, nie nabywają jednak przez samo to wcielenie prawa użytkowania z dobra gminnego.

§. 8.

Przełożony.

Każdy obszar dworski ma przełożonego dla załatwiania spraw ustawami obszarom dworskim przydzielonych.

Posiadacz obszaru dworskiego może albo sam objąć urząd przełożonego, albo też zdać ten urząd pod swoją odpowiedzialnością innej osobie.

Współposiadacze równie jak posiadacze części obszaru dworskiego tworzących odrębne ciała tabularne mianują przełożonym jednego z pośród siebie, albo inną osobę. W braku porozumienia mianowany jest przełożonym ten, za kim oświadczy się część współposiadaczy lub posiadaczy częściowych, na którą przypada więcej niż połowa podatków realnych rządowych na obszarze przypisanych. Za osoby nie używające własnowolności wykonuje prawa powyższe ich zastępca prawny.

§. 9.

Można być przełożonym w kilku obszarach dworskich, jeżeli takowe leżą w jednym i tym samym powiecie politycznym.

Jeżeli posiadacz obszaru dworskiego posiada w sąsiedniej miejscowości, należącej do tego samego powiatu politycznego, posiadłość, stanowiącą część innego obszaru dworskiego, wolno mu za uwiadomieniem politycznej władzy powiatowej i Wydziału powiatowego poddać tę posiadłość pod zarząd przełożonego swego obszaru dworskiego. Połączona posiadłość nie będzie uwzględnioną przy mianowaniu przełożonego dla obszaru dworskiego, w którego skład wchodzi (§. 8. ustęp trzeci).

§. 11.

Mianowanie przez Rząd.

Nazwisko i stałe zamieszkanie przełożonego ma być podane do wiadomości politycznej władzy powiatowej i Wydziału powiatowego. Jeżeli przełożony nie posiada warunków według §. 10. wymaganych, polityczna władza powiatowa wezwie posiadacza względnie posiadaczy na obszarze dworskim do mianowania przełożonego powołanych, aby innego przełożonego mianowali, a jeżeli wezwani, mimo powtórnego napomnienia, takiemu wezwaniu zadość nie czynią, lub w ogóle z jakiegokolwiek bądź powodów nie podadzą nazwiska przełożonego w naznaczonym przez władzę terminie, polityczna władza powiatowa zamianuje przełożonego na koszt i stratę posiadaczy.

§. 14.

Przełożony zastępuje obszar dworski na zewnątrz we wszystkich sprawach ustawami obszarom dworskim przydzielonych. Wszelako jeżeli przełożony nie jest posiadaczem całej majątności tabularnej, obszar dworski stanowiącej, nie może bez przyzwolenia wszystkich posiadaczy przyjmować stałych na obszar zobowiązań.

§. 15.

Utrata urzędu.

Posiadacz, względnie posiadacze obszaru dworskiego mogą w każdym czasie oddalić osobę, która za nich urząd przełożonego sprawuje, winni jednak zawiadomić o tem polityczną władzę powiatową i Wydział powiatowy.

Przełożony traci urząd, jeżeli zaszła, lub wiadomą się stała okoliczność, dla której nie mógłby być dopuszczonym do objęcia urzędu, może jednak objąć urząd na nowo po usunięciu przeszkody.

Za ciężkie przekroczenie lub ciągłe zaniedbywanie obowiązków może przełożony być usuniętym od urzędowania czasowo przez polityczną władzę powiatową, w porozumieniu z Wydziałem powiatowym, na zawsze przez polityczną władzę krajową w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Art. II.

Rozkład wydatków i ciężarów publicznych obszaru dworskiego na posiadłości w obrębie tegoż położone.

W wypadkach, w których obszar dworski składa się z dwu lub większej liczby samoistnych posiadłości, tworzących odrębne ciała tabularne, posiadacze tych samoistnych posiadłości mają ponosić w stosunku do wysokości opłacanych rocznie przez każdego z nich podatków bezpośrednich zarówno właściwe wydatki administracyjne obszaru dworskiego, jako też opłaty i prestacje ciężące na obszarze dworskim z mocy specjalnych ustaw, o ile te ustawy nie postanawiają odmiennego stosunku rozkładu.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Następuje:

Sprawozdanie komisji edukacyjnej z projektu Wydziału krajowego dotyczącego reformy ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych.

Sprawozdawca poseł Bobrzyński zostaje uwolniony od czytania sprawozdania — prostuje następujące omyłki druku zawarte w takowem mianowicie:

na str. 3. ustęp 3. przed wyrazami „w miasteczkach“ należy umieścić wyraz „głównie“, oraz przedstawia następujący projekt ustawy:

U s t a w a

z dnia . . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Megó Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam co następuje:

Tytuł I.

O mianowaniu nauczycieli.

Art. 1.

Posady nauczycielskie w publicznych szkołach ludowych nadaje stale Bada szkolna krajowa, a to:

- a) bezpośrednio, jeżeli posadę utrzymuje wyłącznie fundusz szkolny krajowy;
- b) na podstawie prezenty udzielonej przez uprawnionych do jej udzielania (art. 2.);
- c) we wszystkich innych przypadkach na podstawie terna przedstawionego przez Radę szkolną okręgową, która je ułoży po wysłuchaniu Rady szkolnej miejscowej.

Art. 2.

Jeżeli gmina, obszar dworski, powiat, korporacya, instytucya lub inna osoba prywatna utrzymuje szkołę wyłącznie własnym nakładem, służy prawo prezentowania nauczyciela w tejże szkole temu, kto ją utrzymuje.

Jeżeli gmina z obszarem dworskim, lub kilka gmin z jednym lub kilkoma obszarami dworskimi albo powiat wspólnie z gminami lub obszarami dworskimi utrzymują szkołę wyłącznie własnym nakładem, natenczas prawo prezentowania nauczyciela służy im wspólnie. Gdyby jednogodna prezenta nie została przedłożoną w terminie przepisany, natenczas Rada szkolna okręgową przedstawia Radzie szkolnej krajowej wszystkie odnośne propozycye wraz ze swoim wnioskiem.

Prawo prezentowania nauczyciela ma także gmina lub obszar dworski w tej szkole, w której uiszcza na płacę nauczycieli prestacyę w wysokości pokrywającej przynajmniej 75% wydatku na płacę nauczycieli, a prestacya ta jest przynajmniej dwa razy wyższą od tej prestacyi, którąby z mocy ustawy płacić miała.

Dawniejsze prawa prezentowania nauczycieli, pochodzące z czasów przed wejściem w życie ustawy z dnia 2. Maja 1873 (nr. 251 Dz. u. kr.) a przyznane na podstawie aktów fundacyjnych osobom, które przyczyniły się do zakładowego majątku szkoły, albo też przynajmniej w $\frac{1}{10}$ części

przyczyniają się stale do ogólnych rocznych wydatków na szkołę, pozostają nienaruszone.

Art. 3.

Skoro posada nauczycielska w publicznej szkole ludowej się opróżni, winna Rada szkolna miejscowa bezwzględnie zawiadomić o tem Radę szkolną okręgową, która ogłosi konkurs najdalej do dnia 14.

Obwieszczenie konkursu powinno być zamieszczone w dzienniku urzędowym.

W konkursie należy:

a) wymienić miejsce i kategorię posady, połączone z nią korzyści, nakoniec stopień wymaganego uzdolnienia, którego dowody wraz z podaniem mają być wniesione do Rady szkolnej okręgowej;

b) oznaczyć do wniesienia podań termin sześciotygodniowy, licząc od pierwszego umieszczenia konkursu w dzienniku urzędowym. Kandydaci będący już w służbie, mają wносить podania swoje za pośrednictwem swych przełożonych i tych Rad szkolnych okręgowych, pod których są zwierzchnictwem.

Podania spóźnione lub nieopatrzone w potrzebne dowody nie będą uwzględniane.

Art. 4.

Rada szkolna okręgowa odrzuca podania tych kandydatów, którzy skutkiem wyroku karnego są wykluczeni od wybieralności do Reprezentacyi gminnej, oraz takich, na którychby ciążyły postęпки niemoralne lub zdróżności, narażające mianowanego nauczyciela na usunięcie z posady.

Z reszty podań układa Rada szkolna okręgowa najdalej w trzy tygodnie po upływie terminu konkursowego listę kompetentów według formularza przepisanego przez Radę szkolną krajową i przesyła ją miejscowej Radzie szkolnej do zaopiniowania, zaś w wypadkach art. 2. mającym prawo prezentowania do prezenty; poczem przedkłada terno (względnie prezentę) wraz z wnioskiem swoim jakoteż z podaniami wszystkich kompetentów i dokumentami Radzie szkolnej krajowej.

Art. 5.

Rada szkolna miejscowa przedłożyć ma opinię a uprawnieni do prezentowania prezentę, najdalej do sześciu tygodni od dnia doręczenia im listy kompetentów, okręgowej Radzie szkolnej.

W razie spóźnienia nieusprawiedliwionego ważnemi powodami, przedłoży krajowej Radzie szkolnej propozycję terna okręgowa Rada szkolna z pominięciem Rady szkolnej miejscowej, a względnie uprawnionych do prezentowania.

Art. 6.

Rada szkolna krajowa mianuje nauczyciela (art. 1. i 2.), wydaje mu patent nominacyjny, poleca, aby nowomianowany nauczyciel wykonał przysięgę przed delegatem Rady szkolnej okręgowej według przepisanej roty, i zarządza wprowadzenie go do szkoły tudzież w używanie należącego mu się uposażenia.

Jeżeli Rada szkolna krajowa uzna, że kandydat prezentowany, a w razie terna przez Radę szkolną okręgową przedstawionego, żaden z przedstawionych nie jest odpowiedni, zwróci akta okręgowej Radzie szkolnej z przytoczeniem powodów, dla których patentu nominacyjnego odmawia i wezwie ją, aby zażądała innej prezenty, względnie ułożyła inne terno z pośród ubiegających się kandydatów.

Jeżeli powtórnie czy to ci sami, czy też inni na tę posadę nieodpowiedni zostaną przedstawieni albo prezentowani, Rada szkolna krajowa zamianuje jednego z kompetentów podług swojego wyboru.

Art. 7.

Jeżeli się na konkurs nie zgłosi trzech kandydatów odpowiadających jego warunkom, Rada szkolna okręgowa może nowy konkurs ogłosić a obowiązana jest uczynić to na żądanie uprawnionych do prezentowania. Dalszych obwieszczeń konkursu nie dopuszcza się.

Brak odpowiedniej liczby kandydatów na ułożenie terna nie przeszkadza propozycji do nominacji względnie aktowi prezenty.

Art. 8.

W szkołach o dwóch lub więcej klasach postanawia Rada szkolna krajowa na wniosek Rady szkolnej okręgowej, który z nowomianowanych nauczycieli ma pełnić stale obowiązki kierownika szkoły.

Do zakresu działania Rady szkolnej krajowej należy także posuwanie nauczycieli na wyższe stopnie płacy w szkołach tej samej kategorii.

Art. 9.

Każde mianowanie nauczyciela jakiegokolwiek kategorii, dokonane w powyższy sposób, jest stałem. Stała nominacja nie wyklucza przecież możności przeniesienia ze względów służbowych na inną posadę i to tak nauczyciela mianowanego z terna, jak mianowanego na podstawie prezenty, byleby przy tem, w razie jeżeli to przeniesienie nie jest skutkiem jego winy (Art. 23.), nie ponosił uszczerbku w pobieranej przez niego płacy.

Nauczyciela przeniesionego z urzędu lub za karę nie można umieszczać na posadzie, której nadanie zależy od prezenty, chyba za zgodą tego, komu prawo prezentowania służy.

Nauczycielowi przeniesionemu ze względów służbowych należy się z funduszu szkolnego krajowego zwrot kosztów przeniesienia, których wysokość oznaczy Rada szkolna krajowa.

Rekurs lub przedstawienie przeciw przeniesieniu ze względów służbowych nie mają mocy odraczającej.

Art. 10.

Tymczasowe nadawanie posad nauczycielskich jako też wyznaczenie tymczasowych kierowników należy do Rady szkolnej okręgowej.

Nauczycieli przedmiotów nadobowiązkowych i nauczycielki robót ręcznych mianuje także Rada szkolna okręgowa zarówno stale jako też prowizorycznie, a to bądź wprost bądź na podstawie przedstawienia zastrzeżonego tym, którzy posady te z funduszy swych całkowicie utrzymują.

Tytuł II.

O płacach i innych służbowych korzyściach nauczycieli.

Art. 11.

a) Roczne płace nauczycieli publicznych szkół ludowych dzielą się na następujące klasy:

A) W szkołach pospolitych.

I. klasa we Lwowie i w Krakowie, w połowie posad 900 zł.; w drugiej połowie 800 zł.

II. klasa w gminach z ludnością po nad 10.000—600 zł.

III. klasa z ludnością od 6.000 do 10.000 — 500 zł.

IV. klasa z ludnością od 2.000 do 6.000

a) w gminach miejskich 450 zł.

b) w gminach wiejskich 400 zł.

V. klasa z ludnością niżej 2.000 — 300 zł.

B) W szkołach wydziałowych osobnych i w klasach szkół wydziałowych połączonych z pospolitemi:

I. klasa we Lwowie i Krakowie 900 zł.

II. klasa w gminach z ludnością ponad 10.000—800 zł.

III. klasa w gminach z ludnością od 6.000 do 10.000 — 700 zł.

IV. klasa w gminach z ludnością niżej 6.000 — 600 zł.

Podział ten uskutecznia Rada szkolna krajowa na podstawie urzędownie ogłoszonych rezultatów ostatniego spisu ludności i rewiduje go bezpośrednio po każdym ponownym spisie.

W klasach drugiej trzeciej i czwartej szkół pospolitych pobiera nauczyciel dodatek na mieszkanie, wynoszący 10% stałej płacy, o ile nie jest uprawniony do żądania mieszkania, a względnie spłaty za mieszkanie.

b) Płaca młodszego nauczyciela wynosi 60% płacy starszego nauczyciela szkoły, przy której młodszy nauczyciel pełni służbę. W żadnym razie jednak nie może być niższą od 200 zł. rocznie.

Płacę młodszego nauczyciela, zawiadującego stale szkołą posiłkową ustanawia się na 250 zł. rocznie.

c) Nauczyciel tymczasowo ustanowiony pobiera płacę nauczyciela stałego, którego miejsce zastępuje, jeżeli zaś ustanowiony jest na posadzie nadetatowej, w każdym razie płacą młodszego nauczyciela.

Art. 12.

Jeżeli w skutek niniejszej ustawy, albo wskutek rewizji klas po spisie ludności nauczyciel w swoich poborach miałby ponosić uszczerbek, zatrzymuje dotychczasowe pobory jako dodatek osobisty dopóty, póki na wyższą posadę przeniesiony nie zostanie.

Uwzględniając szczególne stosunki pojedynczych miejscowości, może Sejm krajowy uchwałą powziętą na propozycję Wydziału krajowego, którą tenże przedłoży po porozumieniu się z Radą szkolną krajową, dla nauczycieli tychże miejscowości ustanowić dodatek miejscowy, do emerytury nie wliczalny.

Art. 13.

Oprócz płacy przyznawać będzie Rada szkolny krajowa nauczycielom na przedstawienie Rady szkolnej okręgowej z funduszu szkolnego krajowego dodatek pięcioletni za każde pięć lat nienagannej i skutecznej służby, licząc od dnia stałej nominacji przy publicznych szkołach ludowych. Dodatek ten wynosi dla wszystkich nauczycieli szkół wydziałowych i pospolitych, stale zamianowanych, bez różnicy 50 zł.

Przyznawanie dodatku pięcioletniego powtarza się tylko do lat trzydziestu służby na posadzie stałego nauczyciela.

Jeżeli nauczyciel przenosząc się do innej miejscowości, otrzyma posadę do której przywiązana jest płaca wyższa od jego płacy dotychczasowej, wówczas z uzyskanych poprzednio dodatków pięcioletnich potrąca mu się ta kwota, o którą płaca jego się podwyższyła. Zresztą uzyskanie wyższej posady nie wpływa na liczenie mu dalszych pięcioletnich dodatków.

Nauczycielom młodszym, mianowanym stale przed wejściem w życie niniejszej ustawy, pięciolecie liczyć należy od chwili, kiedy ustawa ta wejdzie w życie. Tylko u tych nauczycieli młodszych, którzy stale zawiadują szkołą filialną i którym prawo do pięcioletnia przyznanem już było na mocy ustawy z dnia 2. Lutego 1885 (Dz. u. kr. Nr. 27.), pierwsze pięciolecie liczy się od tego czasu, od którego owe prawo na mocy powyższej ustawy nabyli.

Nauczycielom mianowanym stale przed wejściem w życie ustawy z dnia 2. Maja 1873 Dz. u. kraj. Nr. 251. którzy otrzymali następnie stałe posady z płacą wymierzoną podług co tylko przytoczonej lub według niniejszej ustawy, należy się pierwszy dodatek pięcioletni dopiero z upływem piętnastego roku całej dotychczasowej służby, lub z upływem piątego roku stałej służby na nowym etacie.

Art. 14.

Za kierownictwo pobiera dyrektor szkoły wydziałowej, połączonej ze szkołą pospolitą, dodatek do płacy w kwocie 200 zł., dyrektor każdej osobnej szkoły wydziałowej, jakoteż nauczyciel kierujący szkołą ludową pospolitą, należący do I. lub II. klasy płacy, takiż dodatek w kwocie 100 zł., zaś nauczyciel kierujący z płacą III. lub następnej klasy, 50 zł. rocznie

Dodatek ten ma być uważany przy wymiarze emerytury tylko stałych dyrektorów, a względnie stałych nauczycieli kierujących, za część ich płacy.

Zastępcy dyrektora lub nauczyciela kierującego należy się remuneracja w wysokości dodatku za kierownictwo przywiązanego do tej posady, jeżeli zastępstwo trwa dłużej jak trzy miesiące.

Art. 15.

W każdej szkole wydziałowej tudzież w każdej szkole ludowej pospolitej o 4 lub więcej klasach, katecheta pobierać będzie za regularne udzielanie nauki religii stałe wynagrodzenie, jeżeli liczba uczniów jego wyznania w tej szkole lub łącznie z innymi szkołami ludowymi w tej samej miejscowości, w której ma udzielać naukę religii, przenosi 80.

Wynagrodzenie to wynosić ma w szkołach wydziałowych od 200 do 350 zł., a w szkołach pospolitych od 100 do 240 zł. rocznie i będzie przy-

znawanem, jeżeli katecheta udziela nauki religii w liczbie godzin przeznaczonych na tę naukę planem szkoły i miewa nauki niedzielne i świąteczne. Jeżeli liczba ta godzin zwiększy się przez utworzenie w szkole klas równorzędnych, wtenczas katecheta pobierać będzie za zwiększoną liczbę godzin nauki osobne wynagrodzenie w stosunku liczby tych godzin do przyznanego mu stałego wynagrodzenia.

Nauczycielom religii wyznania mojżeszowego może być wynagrodzenie za naukę religii jedynie wtedy przyznane, kiedy udowodnią, że ukończyli szkoły rabinackie i z dobrym skutkiem złożyli egzamin dla rabinów przepisany, lub że uzyskali patent kwalifikacyjny na nauczycieli szkół ludowych i zdali z dobrym skutkiem egzamin kwalifikacyjny do udzielania nauki religii.

Udzielanie nauki religii przez świeckich nauczycieli szkół ludowych wlicza się tymże do obowiązkowych godzin nauki.

Wynagrodzenie za naukę religii oznacza Rada szkolna krajowa po zasięgnięciu zdania władz kościelnych w każdym poszczególnym wypadku w granicach niniejszą ustawą przepisanych na wniosek Rad szkolnych okręgowych w miarę godzin nauki religii faktycznie udzielanych.

Radzie szkolnej krajowej służy prawo w razie stwierdzonej potrzeby i na żądanie gminy lub ordynaryatów biskupich ustanowić posadę etatową katechety dla jednej lub kilku szkół w jednej miejscowości.

Art. 16.

Każdemu dyrektorowi, kierownikowi szkoły, tudzież nauczycielowi (także młodszemu nauczycielowi), który sam jeden w szkole naucza, należy się stosowne bezpłatne pomieszkanie ile możliwości w budynku szkolnym. W braku pomieszkania należy im się z funduszu szkolnego miejscowego wynagrodzenie, którego wysokość oznaczy Rada szkolna okręgowa w każdym szczególnym wypadku, porozumiawszy się ze stronami obowiązanymi do dostarczenia pomieszkania nauczycielowi.

W gminach wiejskich należy wyznaczać nauczycielowi kierującemu lub samoistnemu przynajmniej jeden morg ziemi ornej dla użytku własnego.

O ile tego gruntu gmina lub obszar dworski nie dostarczy dobrowolnie, pokryje fundusz szkolny miejscowy kosztą wydzierżawienia gruntu dla nauczyciela.

Art. 17.

Nauczyciel pobiera $\frac{1}{2}\%$ płacy miesięcznej za każdą godzinę nauki udzielanej po nad obowiązkowe 30 godzin tygodniowo z polecenia Rady szkolnej okręgowej, jeżeli nauka udzielana po nad obowiązek trwa najmniej przez jeden miesiąc.

Art. 18.

Nauczyciele przedmiotów nadobowiązkowych i nauczycielki robót ręcznych pobierają wynagrodzenie, którego wysokość oznaczy Rada szkolna krajowa na wniosek Rady szkolnej okręgowej w każdym poszczególnym wypadku, jeżeli nie ma na ten cel specjalnych funduszków.

Art. 19.

Do objęcia ubocznych zatrudnień potrzeba przyzwolenia Rady szkolnej krajowej, która w każdym wypadku zbada, czyli zajęcia te nie uwłaczają stanowisku nauczyciela i nie czynią uszczerbku jego obowiązkom szkolnym.

Pisarstwo pokątne, a niemniej udzielanie korepetycyj szkolnych, jest nauczycielom szkół ludowych bezwarunkowo wzbronione.

Art. 20.

Czysty dochód z pól ornych, łąk, pastwisk i innych gruntów, przydatnych do użytku nauczycielowi, wykazany według zasad katastralnych, wlicza się po strąceniu podatku gruntowego wraz z dodatkami do płacy nauczyciela.

Art. 21.

Płace i dodatki dyrektorów i nauczycieli stale zamianowanych tudzież emerytury mają być wypłacane miesięcznie z góry.

Art. 22.

Powyższe postanowienia o płacach nauczycieli tyczą się także nauczycielek.

Tytuł III.

O karach dyscyplinarnych i wydaleniu ze służby.

Art. 23.

Za drobne przewinienia upomni nauczyciela sam kierownik szkoły a w razie potrzeby Rada szkolna okręgowa, przyczem należy mu wskazać następstwa, na jakieby się naraził powtórny przewinieniem.

Zachowanie się zaś nauczyciela w szkole sprzeczne z jego obowiązkiem, tudzież zachowanie się jego po za szkołą, uwłaczające powadze stanu i ndaremniające jego działanie jako wychowawcy i nauczyciela, pociągnie za sobą zastosowanie środków dyscyplinarnych, które należy zarządzić bez względu na możliwe dochodzenie sądowo-karne.

Art. 24.

Kary dyscyplinarne są następujące:

- a) nagana;
- b) chwilowe lub stałe odjęcie przyznanego już dodatku pięcioletniego;
- c) odjęcie kierownictwa szkoły, przeniesienie na inną posadę z tą samą lub niższą płacą lub przeniesienie starszego nauczyciela na posadę młodszego nauczyciela;
- d) utrata posady z pozostawieniem prawa do ubiegania się o inną posadę;
- e) wydalenie z publicznego zawodu nauczycielskiego.

Art. 25.

Naganę należy udzielać na piśmie z zagrożeniem użycia surowszych środków w razie ponownego przewinienia.

Każda udzielona nagana odracza przyznanie pięcioletniego dodatku o trzy lata; pod innymi względami zaś po upływie trzech lat dobrego zachowania się nauczyciela traci dana mu nagana swoje znaczenie,

Art. 26.

W razie odjęcia kierownictwa lub przeniesienia za karę na inną posadę, należy oznaczyć w orzeczeniu stopień, jaki ma zająć skazany w etacie szkoły, do której go przeniesiono.

Kara tego rodzaju odracza przyznanie dodatku pięcioletniego o lat pięć.

Art. 27.

W każdej sprawie dyscyplinarnej Rada szkolna okręgowa zbada istotę czynu bądź z własnej inicjatywy, bądź na żądanie Rady szkolnej miejscowej, bądź z polecenia Rady szkolnej krajowej. Tego samego dopełnić może komisya śledcza, przez Radę szkolną krajową wydelegowana. Sprawdzonej istotę czynu należy przedstawić obżałowanemu i usprawiedliwienie się jego zapisać do protokołu, lub gdyby je wniósł na piśmie, załączyć do aktów.

Jeśli usprawiedliwienie to będzie uznane dostatecznym, należy uwiadomić go na piśmie, że jest niewinnym zarzuconego mu przestępstwa.

Art. 28.

W sprawach dyscyplinarnych dyrektorów stałych lub tymczasowych jako też stałych nauczycieli, tudzież o wydaleniu z publicznego zawodu nauczycielskiego w każdym razie, orzeka Rada szkolna krajowa.

Sprawy dyscyplinarne nauczycieli tymczasowych należą do Rad szkolnych okręgowych, które mogą zastosowywać kary powyżej wymienione pod lit. *a*, *c*, *d*.

Art. 29.

Rada szkolna krajowa po przeprowadzonym śledztwie orzec może karę dyscyplinarną wyższą, choć pierwaj nauczyciel karą niższą karany nie był.

Nauczyciel dopuszczający się czynów, wywołujących publiczne zgorzienie, może być wydalony ze służby, chociaż poprzednio dyscyplinarnie nie był karany.

Na wydalenie ze służby w innych wypadkach skazać można tylko nauczyciela, który mimo poprzedniego w drodze dyscyplinarnej ukarania zachowaniem swoim na nową karę dyscyplinarną zasłużył.

Art. 30.

Nauczyciela, skazanego sądownie na karę połączoną z utratą prawa obieralności do Reprezentacji gminnej, wydali Rada szkolna krajowa ze służby bez śledztwa dyscyplinarnego.

Art. 31.

Jeżeli przeciw nauczycielowi wytoczone zostało śledztwo o zbrodnię lub przestępstwo hańbiące, odejmie mu Rada szkolna okręgowa na czas śledztwa urządowanie i płacę.

To samo może Rada szkolna okręgowa zarządzić w razie śledztwa dyscyplinarnego, jeśli wymagała tego powaga stanu nauczycielskiego lub dobro szkoły.

O odjęciu nauczycielowi stałemu urzędowania i płacy zawiadamia Rada szkolna okręgowa natychmiast Radę szkolną krajową, która może odjęcie urzędowania i płacy zatwierdzić lub znieść.

Rekurs przeciw uchwale Rady szkolnej okręgowej lub krajowej, którą na czas śledztwa sądowego lub dyscyplinarnego odjęto nauczycielowi urzędowanie i płacę, nie ma mocy odraczającej.

Art. 32.

W ciągu takiego odjęcia urzędowania wyznacza się nauczycielowi na utrzymanie $\frac{1}{2}$ do $\frac{2}{3}$ płacy przedtem pobieranej, przyczem należy uwzględnić stosunki jego rodzinne i lata służby.

Uniewinnionemu należy zwrócić całą niewypłaconą należność.

Art. 33.

O każdym wydaleniu ze służby (art. 24. lit. e) należy donieść Ministrowi wyznań i oświecenia celem uwiadomienia o tem władz innych krajów reprezentowanych w Radzie państwa.

Tytuł IV.

O przenoszeniu w stan spoczynku i zaopatrywaniu wdów i sierot po nauczycielach.

Art. 34.

Nauczyciela, który dla podeszłego wieku, ciężkich ułomności fizycznych lub umysłowych, stwierdzonej niezdatności lub też z innych powodów ważnych okaże się niezdołnym do dalszego pełnienia swych obowiązków, przenosi Rada szkolna krajowa w stan spoczynku.

Art. 35.

Po 35-letniej nienaganej służbie nie można żadnemu nauczycielowi odmówić stałego przeniesienia w stan spoczynku.

Dobrowolne zrzeczenie się posady lub samowolne jej opuszczenie, utrata posady, lub wydalenie ze służby (Art. 24. lit. d. e) pozbawia prawa do emerytury jako też do odprawy. Dopóki trwa śledztwo dyscyplinarne przeciw nauczycielowi, nie może tenże zrzekać się posady.

Art. 36.

Do zawarcia ślubów małżeńskich przez nauczycielkę w ogóle i przez nauczyciela nie mającego stałej posady, potrzeba przyzwolenia Rady szkolnej okręgowej. Śluby zawarte bez takiego przyzwolenia uważane będą za dobrowolne zrzeczenie się posady.

Art. 37.

Tylko z końcem kursu lub roku szkolnego można dobrowolnie zrzec się posady albo przejść w stan spoczynku.

Rada szkolna krajowa w poszczególnych wypadkach może pozwolić na wyjątek od tego postanowienia.

Równocześnie ma się odbyć oddanie budynków i gruntów należących do uposażenia szkoły.

Co do pożytków niezebranych z pól i ogrodów, należy postąpić jak w razie śmierci nauczyciela (Art. 47.)

Art. 38.

Stale mianowani nauczyciele i nauczycielki wszelkich kategorii mają prawo do emerytury, a wdowy i sieroty po takich nauczycielach prawo do zaopatrzenia.

Art. 39.

Wymiar emerytury zależy od wysokości płacy i od lat służby.

Co się tyczy pierwszej, będzie podstawą wymiaru płaca ze wszystkimi dodatkami pięcioletnimi, jako też z dodatkami za kierownictwo (Art. 14.), które nauczyciel pobiera w chwili przeniesienia w stan spoczynku. Co się tyczy drugich, policzy mu się wszystkie lata spędzone przy szkołach etatowych, poczynawszy od pierwszego choćby tymczasowego mianowania po uzyskaniu przepisanej kwalifikacji nauczycielskiej,

Przerwa w służbie, która zaszła bez winy nauczyciela, nie pozbawia go prawa policzenia wszystkich lat wysłużonych.

Art. 40.

Stały nauczyciel, który nie wysłużył jeszcze lat dziesięciu, nie ma prawa do emerytury. Przy uwolnieniu od służby otrzyma on stosowną odprawę, którą Rada szkolna krajowa wyznaczy, a która nie może przekraczać półtorarocznej należitości, obliczonej według artykułu poprzedniego.

Po wysłużonych dziesięciu latach dostaje emeryt $\frac{10}{35}$ części, a za każdy rok dalszy jeszcze $\frac{1}{35}$ część należitości obliczonej jak wyżej.

Nauczyciel stały, który w czasie służby stracił wzrok lub zmysły, tudzież nauczyciel, który z powodu wykonywania obowiązków nauczycielskich stał się zupełnie nieudolnym do pełnienia służby, otrzyma $\frac{10}{35}$ pobieranej płacy jako emeryturę, chociaż dziesięciu lat nie wysłużył.

Art. 41.

Przeniesienie w stan spoczynku jest albo stałe albo czasowe. W ostatnim razie, jeżeli przyczyna, dla której przeniesienie to nastąpiło, została uchylona, powinien ten, którego to dotyczy, na wezwanie Rady szkolnej krajowej albo wstąpić na nowo do służby szkolnej, albo też zrzec się emerytury.

Art. 42.

Nauczyciel, któryby po otrzymanej odprawie powrócił do służby przed upływem półtora roku, winien będzie zwrócić taką część odprawy, jakaby na resztę tego czasu przypadła.

Art. 43.

Wdowy i sieroty po stałych nauczycielach wszelkich kategorii mają tylko wtedy prawo do zaopatrzenia, jeżeli ich mężowie i ojcowie mieli prawo do emerytury.

Wdowy po nauczycielach, którzy nie wysłużyli jeszcze lat dziesięć, dostaną tytułem odprawy $\frac{1}{4}$ część należności męża obliczonej podług Art. 40.

Taka sama część należy się sierotom po nauczycielach, którzy nie wysłużyli lat dziesięciu.

Jeżeli prócz wdowy pozostało potomstwo niżej lat dwudziestu życia, otrzyma wdowa dla tegoż potomstwa połowę należności, którą otrzymała jako wdowa.

Art. 44.

Wdowie po nauczycielu, który służył lat dziesięć, albo więcej, należy się roczne zaopatrzenie wynoszące $\frac{1}{3}$ część ostatniej jego płacy rocznej, o ile się ona miała liczyć przy wymiarze emerytury.

W tej samej wysokości otrzyma zaopatrzenie wdowa po nauczycielu zmarłym w stanie spoczynku, jeżeli jego emerytura przynajmniej tyle wynosiła.

W przeciwnym zaś razie otrzyma wdowa zaopatrzenie, równające się emeryturze zmarłego męża.

Jeżeli zaś małżeństwo było zawarte już po przeniesieniu w stan spoczynku nauczyciela, lub jeżeli z winy żony nastąpiła separacja sądowa od stołu i łoża lub rozwód, nie ma wdowa prawa do zaopatrzenia.

W razie ponownego małżeństwa może sobie wdowa albo zastrzedz zaopatrzenie na wypadek powtórnego owdowienia, albo żądać tytułem odprawy dwuletniego zaopatrzenia swego.

Art. 45.

Wdowa mająca prawo do zaopatrzenia otrzyma na każde po zmarłym mężu pozostałe dziecko dodatek na wychowanie, który tak należy wymierzyć, aby zaopatrzenie wdowy wraz z wszystkimi dodatkami nie przewyższało połowy ostatniej płacy męża.

Wysokość dodatku na wychowanie każdego dziecka oznacza Rada szkolna krajowa.

Dodatek na wychowanie ustaje, gdy dziecko ukończy lat dwadzieścia lub uzyska inne utrzymanie. Zaopatrzenie wdowy wraz z dodatkiem na wychowanie nie może być w żadnym razie wyższe od kwoty emerytalnej, jaką pobierał zmarły w stanie spoczynku nauczyciel.

Jeżeli żona zmarłego nauczyciela także już nie żyje lub nie ma prawa do zaopatrzenia, wówczas należy się dzieciom zmarłego, które nie skończyły jeszcze lat dwudziestu i nie mają innego utrzymania, zasiłek na wychowanie, obliczony według tego, czy wdowie dostałaby się tylko odprawa, czy też zaopatrzenie.

W pierwszym wypadku dostają dzieci taką samą odprawę, a w drugim pobierają wszystkie razem corocznie $\frac{1}{6}$ część ostatniej płacy ojca.

Udzielenie tego zasiłku ustaje wtedy dopiero, gdy już nie ma ani jednego dziecka, które nie doszło lat dwudziestu.

Powyższe postanowienia stosują się i do sierót po nauczycielce, mającej prawo do emerytury.

Art. 46.

Wdowa i sieroty po nauczycielu zmarłym w czynnej służbie, zatrzymują przez kwartał jeszcze pomieszkanie jego lub dostają kwartalną ratę pobieranego przezeń wynagrodzenia za pomieszkanie.

Jeżeli do uposażenia szkoły należą grunta, dostają się pożytki z nich spadkobiercom zmarłego w czynnej służbie nauczyciela wtedy jedynie, gdy śmierć zaszła między 1. Czerwca a 31. Października.

W każdym innym razie należy im się tylko zwrot wydatków poniesionych dla osiągnięcia owych pożytków.

Art. 47.

Jeżeli spadek nie wystarcza na opędzenie kosztów choroby i pogrzebu, należy się wdowie a w braku tego dzieciom $\frac{1}{4}$ część onej płacy jako kwartał pozgonny.

Art. 48.

Nauczyciele, którzy po przeistoczeniu szkół dawniejszych w etatowe przeszli lub przejdą na nowy etat, uważani będą pod względem prawa emerytury i zaopatrzenia ich wdów i sierót z funduszu emerytalnego tak zupełnie, jak gdyby byli od razu na tym etacie służbę swoją rozpoczęli.

Zapłacić jednakże mają funduszowi owemu jednorazową kwotę równającą się dwom procentom od każdorazowej płacy przez wszystkie te lata poprzedniej służby nauczycielskiej, które do emerytury policzone zostały.

Splata tej kwoty uiszczoną być może ratami za przyzwoleniem Rady szkolnej krajowej.

Art. 49.

Nauczyciele, którzy z powodu przeistoczenia dawniejszych szkół w etatowe utracą swe posady a w nowym etacie stałej posady nie otrzymają, mają prawo do emerytury z funduszu szkolnego krajowego pod tymi samymi warunkami, jak nauczyciele na etat przejściowy, z tą jednak różnicą, że za podstawę wymiaru służyć ma płaca, którą pobierali w ostatnim roku jako stale umieszczeni nauczyciele.

Wdowy i sieroty pobierać będą takie jedynie zapomogi, jakie im się należą według ustaw lub przepisów dawniej obowiązujących.

Art. 50.

Na pokrycie wydatków wpływających z tytułu IV. niniejszej ustawy służy osobny krajowy fundusz szkolny emerytalny, do którego wpływają:

- a) dochody majątku zakładowego;
- b) stały corocznie udzielany datek z funduszu szkolnego krajowego;
- c) zapisy i darowizny na ten cel przeznaczone;

d) interkalarya od opróżnionych posad, o ile nie przypadną spadkobiercom zmarłego dyrektora, starszego nauczyciela lub nauczyciela w ogóle albo też nie zostaną użyte na wynagrodzenie dla zastępcy nauczyciela, jednak nie dłużej, jak przez trzy miesiące od dnia opróżnienia posady nauczyciela;

e) spłaty kwot dwuprocentowych powyżej oznaczonych w artykule 49;
f) stałe wkładki samych nauczycieli, które w pierwszym roku po zamianowaniu wynoszą 10% pobieranej przez nich płacy, a przy każdym podwyższeniu teje 10% od nadwyżki, oprócz tego corocznie 2% od rocznej płacy;

g) dodatek z funduszu krajowego, o ile wpływy z powyższych źródeł nie starczą na pokrycie rocznych wydatków.

Po 35-letniej służbie ustaje obowiązek uiszczania opłat pod lit. f) wymienionych.

Art. 51.

Jeżeli nauczyciel umrze przed skończeniem lat 10 służby dającej prawo do emerytury, albo też oddalony zostanie przed tym czasem (Art. 24. d. e.) lub otrzyma odprawę, należy jemu lub spadkobiercom jego zwrócić wkładki jakie do funduszu emerytalnego uiścił.

Art. 52.

Zarząd funduszu emerytalnego należy do Rady szkolnej krajowej, która wyda szczegółowe instrukcje o poborze należności funduszu tego i o ich obrocie.

Rada szkolna krajowa winna zbierającym się co sześć lat krajowym konferencyjom nauczycielskim przedkładać wykaz stanu majątkowego i obrotu funduszu emerytalnego i ogłaszać co rok zamknięcie rachunków.

Rada szkolna krajowa przeszle co roku szczegółowe zamknięcie rachunków funduszu emerytalnego wraz z objaśnieniami Wydziałowi krajowemu, który je sprawdzi i wraz z swemi uwagami Sejmowi krajowemu przedłoży.

Udzielenie absolutorium z rachunków funduszu emerytalnego należy do Sejmu krajowego.

Art. 53.

Miasta rządzące się własnym statutem mogą zaprowadzić u siebie swój własny fundusz szkolny emerytalny; mają jednak przy wymierzeniu odpraw i emerytur nauczycieli, jakoteż zaopatrzeń pozostałych po nich wdów i sierót postępować w myśl artykułów powyższych.

W takim razie wpływy w art. 50. od c) do f) wymienione mają wpływać do ich własnej kasy, zarząd należy do magistratu a udzielenie absolutorium do Rady miejskiej.

Art. 54.

Dochody funduszu emerytalnego należy przedewszystkiem obracać na wydatki bieżące, do których fundusz ten w myśl niniejszej ustawy jest obowiązany; resztę kapitalizować i wcielać do majątku zakładowego.

Art. 55.

Z wejściem w wykonanie niniejszej ustawy tracą moc obowiązującą wszystkie dotychczasowe ustawy i rozporządzenia odnoszące się do przedmiotów, objętych tą ustawą.

Art. 56.

Wykonanie tej ustawy polecam Ministrowi wyznań i oświecenia.

JE. Marszałek otwiera rozprawę ogólną, nad powyższym przedmiotem.

Przemawia p. Popiel.

JE. Marszałek oznajmia iż do głosu w rozprawie ogólnej zapisani są pp. ks. Kowalski, Stadnicki Jan, Zoll i Wojciech Dzeduszycki i udziela głosu p. ks. Kowalskiemu.

Podczas przemawiania ks. Kowalskiego przewodnictwo obejmuje Zastępca Marszałka krajowego.

Przewodnictwo odbiera JE. Marszałek napowrót i poddaje pod głosowanie wniosek zamknięcia posiedzenia postawiony ze strony kilku pp. posłów.

Izba w głosowaniu nie przychyła się do tego wniosku.

Przemawia zapisany do głosu p. hr. Jan Stadnicki i stawia następujący wniosek:

Sejm poleca komisji edukacyjnej, aby się zastanowiła, czy nie należałoby wezwać Rząd ażeby:

1. przez rozszerzenie ram ustawy państwowej umożliwić krajowi naszemu przeprowadzenie różnicy pomiędzy szkołą początkową stanowiącą przygotowanie do szkół średnich, a szkołą ludową mającą samodzielnie spełnić zadanie wykształcenia najliczniejszej warstwy ludności.

2. Ażeby zostawił ustawodawstwu krajowemu należący mu się wpływ także i na uregulowanie sprawy wykształcenia nauczycieli ludowych.

J. Stadnicki w. r.

JE. Marszałek oświadcza, iż wniosek powyższy podda pod głosowanie Izby dopiero przy rozprawie szczegółowej z czem wnioskodawca się zgadza.

Następnie Izba uchwała zamknięcie posiedzenia i odroczenie powyższego przedmiotu obrad do następnego posiedzenia.

JE. Marszałek uwiadamia Izbę o ukonstytuowaniu się komisji przemysłowej, która obrała

Przewodniczącym: p. ks. E. Sanguszkę

Zastępcą: p. Chrzanowskiego

Sekretarzem: p. Romanowicza

JE. Marszałek zamykając posiedzenie oświadcza, iż następne naznacza na dzień 15. Grudnia b. r. godzinę 12. w południe, a to dla dania więcej czasu komisjom do prac przydzielonych.

Sekretarz p. A. Jędrzejowicz czyta następujący porządek dzienny tego posiedzenia.

Porządek dzienny

11 posiedzenia, 5 sesyi, V. peryodu Sejmu galicyjskiego, które się odbędzie we Czwartek dnia 15. Grudnia 1887 o godzinie 12. w południe.

1. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z projektem ustawy zaprowadzającej przymusowe ubezpieczenie od ognia w całym kraju. Sprawozdawca poseł Smolka.

2. Pierwsze czytanie sprawozdania Wydziału krajowego z wnioskiem o przeniesienie miejscowości Kosztowa z okręgu Reprezentacyi powiatowej w Brzozowie do okręgu Reprezentacyi powiatowej w Przemyślu. Sprawozdawca poseł Bereźnicki.

3. Dalszy ciąg rozprawy nad sprawozdaniem Komisji szkolnej z projektu Wydziału krajowego dotyczącego reformy ustawy o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych. Sprawozdawca poseł Bobrzyński.

4. Sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego w przedmiocie gwarancji dla Towarzystwa żeglugi parowej na Dniestrze. Sprawozdawca poseł Popiel.

5. Sprawozdanie komisji petycyjnej:

- a) z petycji myślenickiego Wydziału powiatowego o uporządkowanie nadpłaty w podatkach w 40 gminach tego powiatu. Sprawozdawca poseł Kapri.
- b) z petycji Edmunda hr. Krasickiego w przedmiocie przyspieszenia analizy wódek słodzonych oddanych w roku zeszłym do rozbioru.
- c) z petycji Edmunda Münzgera król. węg. mierniczego na Węgrzech o wyjeżdżanie u c. k. Rządu przeniesienia petenta do królestwa Galicyi w charakterze geometry ewidencyjnego.
- d) z petycji gminy Stasiówka powiatu Ropeczyckiego o uwolnienie od obowiązku płacenia mesznego na rzecz każdorazowego proboszcza rzymsko-katolickiego w Gumniskach. Sprawozdawca poseł Rosner.
- e) z petycji gminy Stanisławia dolnego w sprawie wyłączenia 22 gospodarstw z gminy Stanisławia górnego, a wcielenia ich do gminy Stanisławia dolnego. Sprawozdawca poseł Strasser.

6. Sprawozdanie komisji prawniczej:

- a) z petycji gmin Podkamień i Niemiacze o wyłączenie ich z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Załosciach i przydzielenie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Brodach.
- b) z petycji zwierzchności gminnej w Turce i zarządu powiatowego w Turce o zaprowadzenie ksiąg gruntowych w powiecie Turczańskim, a przedewszystkiem w Nowej Turce. Sprawozdawca poseł Fruchtman.

Koniec posiedzenia o godz. 2. m. 45 po południu.

Marszałek krajowy:

Jan Tarnowski w. r.

Sekretarze:

St. Badeni w. r.

A. Jędrzejowicz w. r.

Spis petycyj

wniesionych po 14. Grudnia 1887.

524. Wydział powiatowy w Kałuszu, p. p. Mazarakię, w sprawie zaprowadzenia przymusowego ubezpieczenia budynków od ognia.
525. Ten sam p. p. Mazarakię, w sprawie urządzenia szpitali dla nieuleczalnie chorych.
526. Wydział Rady powiatowej w Tarnowie, p. p. Władysława Koziębrodzkiego, z poparciem petycji Wydziału powiatowego buczackiego, w sprawie nieprzeciążania gmin w razie stawiania budynków szkolnych.
527. Gmina miasta Halicza i poszczęólni właściciele gruntów tamże, p. p. Goreckiego przeciw projektowi regulacyi rzeki Gnięj Lipy.
528. Szymon Tkaczunek, proboszcz w Bołszowie, p. p. Abrahamowicza, w sprawie jak wyżej.
529. Właściciele gruntów w Bołszowcach, p. p. Abrahamowicza, w sprawie jak wyżej.
530. Gmina Borek fałęcki, p. p. Płazińskiego o wyłączenie z c. k. Sądu powiatowego w Skawinie, a przydzielenie do takiegoż c. k. Sądu w Podgórzu.
531. Gmina Jugowice, p. p. Płazińskiego, w sprawie jak wyżej.
532. Gmina Pałalucze, powiatu Tłumackiego, p. p. Ks. Sawę, o zapomogę na budowę nowej szkoły.
533. Mieszkańcy gminy Zabłotowa, p. p. Kaprię, o ustanowienie urzędu podatkowego w Zabłotowie.
534. Filip Dąbrowski, p. p. Michałowskiego, w sprawie napisów na słupach kilometrowych przy drogach.
535. Grono nauczycieli ludowych w Drohobyczu p. p. Ohrymowicza, o systemizowanie posad starszego i dwóch młodszych nauczycieli.
536. Rada szkolna miejscowa w Prusach, p. p. Skałkowskiego, o przekształcenie tamtejszej szkoły filialnej na etatową.
537. Wydział powiatowy w Myślenicach, p. p. Lassockiego, z poparciem petycji Rady powiat. w Buczaczu, o podwyższenie wynagrodzenia za dostarczone z urzędu podwoły.
538. Ten sam, p. p. Lassockiego z poparciem petycji Rady powiatowej w Horodence, o przyznanie kasom pożyczkowym gminnym prawa egzekucyi politycznej.
539. Zwierzchność gminna Rabki, powiatu Myślenickiego, p. p. Lasockiego, o zwrot niesłusznie zapłaconych kosztów leczenia za nieprzynależnego do tamtejszej gminy.
540. Tomasz Chocholousek emerytowany nauczyciel, p. p. Rusockiego, o dodatek osobisty do emerytury.
541. Stanisław Dwernicki, nauczyciel w Izdebniku p. p. Zolla, o podwyższenie pensyi lub o dodatek osobisty.

542. Stanisław Wronowski, kierujący nauczyciel w Dąbrowie, p. p. Romanowicza, o jednorazową zapomogę.
543. Jan Wasung, nauczyciel w Błażowie, p. p. Wojciecha Dzieduszyckiego, o wliczenie dwóch lat i dwóch miesięcy do służby nauczycielskiej.
544. Kuratorya prywatnego kursu handlowego w Stanisławowie, p. p. Mroczkowskiego, o subwencyę.
545. Pinkas Kramper, właściciel fabryki haftów w Stanisławowie, p. p. Mroczkowskiego, o pożyczkę w kwocie 6.000 zł. lub o subwencyę w kwocie 1,000 zł.
546. Towarzystwo Tatrzańskie w Krakowie, p. p. Merunowicza, o subwencyę na rok 1888. w kwocie 400 zł.
547. To samo p. p. Merunowicza o pożyczkę bezprocentową 3.000 zł. na wybudowanie domu gościnnego przy Morskim oku w Tatrach.
548. To samo p. p. Merunowicza, o zapomogę 1.200 zł. na utrzymanie szkoły Jachowej dla przemysłu drzewnego w Zakopanem.
549. To samo p. p. E. Sanguszkę, o uznanie drogi gminnej z Nowego Targu do Zakopanego za drogę krajową.
550. Dyrekcya galicyjskiego Stowarzyszenia opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie, p. p. Merunowicza, o stałą zapomogę lub o jednorazowy datek.
551. Zarząd centralny Stowarzyszenia wzajemnej pomocy dyetaryuszów i urzędników galic. we Lwowie, p. p. Skałkowskiego, o zasilenie funduszów Stowarzyszenia względnie funduszu pensyjnego.
552. Karol Dworski, p. p. Romanowicza, o dar z łaski dla córki Olimpij na kształcenie w śpiewie.
553. Zefir Cwikliński, p. p. Skałkowskiego, o subwencyę na kształcenie się w malarstwie.
554. Bernard Jarosiewicz, uczeń szkoły sztuk pięknych w Krakowie, p. p. Smolkę, o subwencyę na kształcenie się w malarstwie.
555. Władysław Ligęza Łomiński, artysta opery lwowskiej, p. p. Goldmana, o zapomogę na wyjazd za granicę dla wykształcenia się w śpiewie.
556. Michał Jaroń, słuchacz uniwersytetu we Lwowie, p. p. Abrahamowicza, o zapomogę.
557. Bronisława Jakimowska, wdowa po nauczycielu, p. p. Mroczkowskiego, o zapomogę.
558. Julia Jankowska, wdowa po nauczycielu, p. p. Kowalskiego, o dożywotni dar z łaski lub o zapomogę.
559. Róża Łysakowska, wdowa po wychodźcy z r. 1863., p. p. Romanowicza, o zapomogę.
560. Wydział krajowy odstępuje petycyę Wydziału Rady pow. w Brzeżanach popierającą prośbę Rady pow. w Horodence o przyznanie kasom pożyczkowym gminnym prawa egzekucyi politycznej.
561. Wydział pow. w Zbarażu, p. p. Syczyńskiego, w sprawie przymusowego ściągania należności prawnych przed roztrygnięciem wniesionych zażaleń i rekursów.
562. Ten sam p. p. Syczyńskiego, o obniżenie odsetków, zwłoki od niezapłaconych w terminie podatków i innych należności rządowych.
563. Ten sam p. p. Syczyńskiego, w sprawie kas pożyczkowych gminnych.
564. Wydział Rady pow. w Buczaczu, p. p. Władysława Wolańskiego, w sprawie uprawy tytoniu.
565. Rada szkolna miejsc. w Rzęśnie ruskiej pow. Lwów, p. p. Merunowicza, o podwyższenie płacy tamtejszemu nauczycielowi.

566. Rada szkolna miejsc. w Turynce, p. p. Lenińskiego, o podwyższenie płacy tamtejszej nauczycielce.
567. Rada szkolna miejsc. w Malechowie koło Lwowa, p. p. Merunowicza, o podwyższenie płacy nauczycielowi.
568. Rada szkolna miejsc. w Ciężkowicach powiat Chrzanów, p. p. Artura Potockiego, o podwyższenie płacy tamtejszym nauczycielom.
569. Izba inżynierska rządownie upoważnionych cywilnych inżynierów, architektów i geometrów we Lwowie, p. p. Struszkiewicza, o polecenie władzom autonom. używania tychże we wszystkich czynnościach technicznych.
570. M. A. Barta, p. p. Merunowicza, o zasiłek na wydawnictwo „Biblioteczki popularnych wiadomości rolniczych.“
571. Antoni Pfeiffer, cukiernik we Lwowie, p. p. Smolkę, o pożyczkę do rozszerzenia fabryki wyrobów cukierniczych.
572. Teofil Podlaszecki, gr. kat. pleban w Pruchniku, p. p. Władysława Koziębrodzkiego, o wynagrodzenie strat poniesionych przez wygięcie inwentarza.
573. Ks. Hipolit Pohorecki, gr. kat. katecheta i nauczyciel w Zbarażu, p. p. Stanisława Tarnowskiego jun. o remunerację.
574. Anastazyja Broszówna, nauczycielka w Tarnowie, p. p. Struszkiewicza, o zrównanie płacy z innymi nauczycielkami tamtejszymi.
575. Erazm Podgórski, nadzorca kolei Karola Ludwika, p. p. Pietruskiego, o stypendyum dla córki Wandy na kształcenie w muzyce.
576. Wydział Rady pow. w Grybowie, p. p. Żuk-Skarszewskiego, o subwencyę z funduszów krajowych w kwocie 15.200 zł. na rekonstrukcyę drogi Korzenna-Wojnarowa.
577. Ten sam, p. p. Żuk-Skarszewskiego przedkłada petycyę Zwierzchności gminnej tamże, o subwencyę na utworzenie w Grybowie szkoły kołodziejsko-bednarskiej.
578. Ten sam, p. p. Żuk-Skarszewskiego, z poparciem petycyi Wydziału powiatowego w Buczaczu, w sprawie podwyższenia wynagrodzenia za dostarczone z urzędu podwody.
579. Ten sam, p. p. Żuk-Skarszewskiego, z poparciem petycyi Wydziału pow. w Horodence, w sprawie ściągania zaległości kas pożyczkowych gminnych w drodze egzekucyi polit.
580. Wydział Rady powiatowej w Zaleszczykach, p. p. Chamca, w sprawie poparcia petycyi Wydziału powiatowego w Horodence co do budowy kolei żelaznej Kołomyja-Horodenka-Zaleszczyki.
581. Ten sam, p. p. Chamca, z poparciem petycyi Wydziału powiatowego w Samborze, w sprawie zakładania i utrzymywania powszechnych zakładów dla nieuleczalnych chorych.
582. Ten sam, p. p. Chamca, z poparciem petycyi Wydziału powiatowego w Horodence w sprawie ściągania zaległości kas pożyczkowych gminnych w drodze egzekucyi politycznej.
583. Ten sam, p. p. Chamca przedkłada petycyę m. Zaleszczyk o podwyższenie wynagrodzenia za dostarczone z urzędu podwody.
584. Ten sam, p. p. Chamca, z poparciem petycyi Wydziału powiatowego w Śniatynie, w sprawie uprawy tytoniu.
585. Zwierzchność gminy Chyrów, p. p. Zurowskiego, w sprawie uregulowania wynagrodzenia za dostarczone z urzędu podwody.
586. Włościanie gminy wsi Chorostkowa, p. p. Goreckiego, przeciw projektowi regulacyi rzeki Gniłej Lipy.
587. Gmina Kobierzyn, p. p. ks. Kopycińskiego, w sprawie reformy ustawodawstwa sądowego.

588. Gmina Kobierzyn, p. p. ks. Kopycińskiego, o zniesienie rewizorów bydła.
589. Gmina Wołoszczyn pow. Podhajeckiego, p. p. Romańczuka, o zmianę ustawy drogowej.
590. Gmina Bożyków pow. Podhajeckiego, p. p. Romańczuka, w sprawie jak wyżej.
591. Gmina Litwinów pow. Podhajeckiego, p. p. Romańczuka, w sprawie jak wyżej.
592. Gmina Trościaniec pow. Brzeżańskiego, p. p. Ohrymowicza, w sprawie jak wyżej.
593. Gmina Tarnawica polna pow. Tłumackiego, p. p. ks. Sawę, o jednorazową zapomogę w kwocie 200 zł. na zakupno sikawki i innych narzędzi pożarniczych.
594. Rada szkolna miejscowa w Łuczycach pow. Sokalskiego, p. p. Kowalskiego, o przeistoczenie szkoły filialnej w Bobiatynie na etatową.
595. Rada szkolna okręgowa w Przemyślu, p. p. Gniewosza, z podaniem Zofii Iwanickiej, kierowniczką prywatnej szkoły wydziałowej, o subwencję na rok szkolny 1887/8.
596. Rada szkolna miejscowa w Raciechowicach, p. p. Płazińskiego, z petycją gminy Mierzeń, o wyłączenie jej ze związku szkolnego w Gruszowie a przyłączenie do Raciechowic.
597. Ta sama, p. p. Płazińskiego o przyłączenie wszystkich gmin tamtejszej parafii do tamtejszego związku szkolnego i przeistoczenie szkoły filialnej w Raciechowicach na etatową.
598. Rada szkolna miejscowa w Zakliczynie, p. p. ks. Kopycińskiego, o subwencję na spłacenie reszty kosztów budowy szkoły.
599. Rada szkolna miejscowa w Oświęcimie, p. p. Kluckiego, o podwyższenie płac miejscowemu nauczycielstwu.
600. Rada szkolna miejscowa w Zakliczynie, p. p. ks. Kopycińskiego w sprawie, jak wyżej.
601. Rada szkolna miejscowa w Bielanych, p. p. Romanowicza, o podwyższenie płacy nauczycielowi.
602. Grono nauczycieli szkoły 4 klasowej w Rzeszowie, p. p. Zolla, o podwyższenie płac.
603. Grono nauczycielskie szkoły żeńskiej w Rzeszowie, p. p. Kopycińskiego, jak wyżej.
604. Łukasz Czabak, nauczyciel w Stynawie wyżnej, p. p. Ohrymowicza, o policzenie mu lat służby nauczycielskiej spędzonych przed uzyskaniem patentu.
605. Karol Jabłoński, nauczyciel w Rosochowańcu, p. p. ks. Kopycińskiego, o przyznanie trzeciego dodatku pięcioletniego w kwocie 25 zł.
606. Niceton Forostyn, emerytowany nauczyciel, p. p. Romańczuka, o wliczenie mu w służbie lat spędzonych lub o przyznanie dodatków pięcioletnich.
607. Teofila Bieniedzka, nauczycielka w Żmigrodzie, p. p. Starowiejskiego, o przyznanie dodatku pięcioletniego i o jednorazową zapomogę.
608. Bazyli Starosielski, nauczyciel z Żukowa, p. p. Augustynowicza, o uzupełnienie lat służby od pierwszego objęcia posady nauczycielskiej począwszy.
609. Malwina Janowska, nauczycielka w Krakowie, p. p. Romanowicza, o zasiłek dla syna Stanisława, ucznia Akademii monachijskiej.
610. Janina Babińska, artystka opery lwowskiej, p. p. Pietruskiego, o subwencję na dalsze kształcenie się w śpiewie.
611. Piotr Karpiński, artysta opery we Lwowie, p. p. Merunowicza, jak wyżej.
612. Józef Grywański z Sromowiec wyżnych, p. p. Żuk Skarszewskiego, o zapomogę dla syna Macieja, na kształcenie w szkole stolarstwa w Zakopanem.
613. Mikołaj Kurpiel z Czorsztyna, p. p. Żuk Skarszewskiego, o zapomogę dla córki Hali na kształcenie w szkole koronkarstwa w Zakopanem.
614. Paweł Kaczmarczyk z Sromowiec wyżnych, p. p. Żuk Skarszewskiego, o zapomogę dla syna Jana, na kształcenie w szkole stolarstwa i snycerstwa w Zakopanem.

615. Stanisław Bandrowski, p. p. Romanowicza, o subwencyę na urządzenie fabryki i narzędzi w Krakowie, dla rozszerzenia wynalazku gaszenia ognia.
616. Paulina Biechońska, właścicielka zakładu wychowawczego w Brzeżanach, p. p. Torosiewicza, o subwencyę na zakupno narzędzi fizykalnych, rysunkowych i zoologicznego gabinetu.
617. Tytus Zieńkowiez, emerytowany adjunkt konceptowy Wydziału krajowego, p. p. Romanowicza, o dar z łaski dla córki Maryi aż do jej pełnoletności i o jednorazową zapomogę na kuracyę.
618. Mieczysław z Lubomierza Treter, były dziedzic dóbr Dźwiniacz górny, p. p. Bobrzyńskiego, w sprawie nielegalnie przeprowadzonej likwidacyi za zniesione powinności urbarialne.
619. Ks. J. M. Majka, p. p. ks. Kopycińskiego, o przywrócenie mu stałej posady duchownej.
620. Jurko Zieleniak, zarobnik we Lwowie, p. p. Romańczuka, o zapomogę.
621. Wydział Rady powiatowej w Tarnowie, p. p. Bereźnickiego, z poparciem petycyi Wydziału powiatowego w Buczaczu, o podwyższenie wynagrodzenia za dostarczone z urzędu podwoły.
622. Rada powiatowa Jasielska, p. p. Adama Jędrzejowicza, w sprawie przepustów i ramp przy kolei transwersalnej.
623. Ta sama, p. p. Adama Jędrzejowicza, o spowodowanie c. k. Rządu, by dotknięci powodzią i niezmiarką bezzwłocznie doznali ulgi w podatkach.
624. Ta sama, p. p. Adama Jędrzejowicza, o zmianę nowelli drogowej z dnia 7. lipca 1885.
625. Gmina miasta Bełża, p. p. Polanowskiego, o utworzenie Urzędu podatkowego w Bełzie.
626. Mieszczanie przemyscy p. p. Waygarta, o zatrzymanie szkoły wydziałowej męskiej w Przemysłu.
627. Reprezentacya gminy m. Kulikowa, p. p. Lenińskiego, o wyjednanie dozwoleń poboru dodatku konsumcyjnego od mięsa i napoi słodzonych.
628. Gminy Sosnów, Rakowce i Semikowce, powiatu podhajeckiego, p. p. Siczynskiego, o zmianę ustawy drogowej z 7. lipca 1885 r.
629. Komitet parafialny gr. kat. w Nadwórninie, p. p. ks. Mandyczewskiego, o bezzwrotną zapomogę na odnowienie miejscowej cerkwi.
630. Komitet muzyki miejskiej w Tarnopolu, p. p. Maxa, o zapomogę.
631. Stanisław Konopka, recytator i deklamator polski, p. p. ks. Sawę, o subwencyę na założenie szkoły deklamacyi i krasomowstwa we Lwowie.
632. Antoni Bielewicz, uczeń szkoły sztuk pięknych w Krakowie, p. p. Adama Jędrzejowicza, o zapomogę.
633. Natalia Łuniewska, wdowa po inżynierze Wydziału krajowego, p. p. Męcińskiego, o podwyższenie pensyi wdowiej.
634. Klementyna Porąbalska, bezpłatna praktykantka przy szkole Czaczkiego we Lwowie, p. p. ks. Sawę, o jednorazową zapomogę.
635. Gminy Jastrzębia i Kąsna górna powiatu Grybowskiego, p. p. Żuk Skarszewskiego, o subwencyę na wykończenie budynku szkolnego.
636. Towarzystwo gorzelników polskich, p. p. Polanowskiego, o subwencyę w rocznej kwocie 400 zł. na wydawnictwo czasopisma „Gorzelnik.“
637. Nauczyciele szkół ludowych we Lwowie, p. p. Stanisława Badeniego, o przyznanie im 10/0₀ dodatku na pomieszkanie.
638. Galicyjskie Towarzystwo leśne we Lwowie, p. p. Romana Potockiego, o subwencyę w kwocie 400 zł. na wydawnictwo organu Towarzystwa „Sylwan.“

